

โครงการฝึกอบรมหลักสูตร "วิทยากรส่งเสริมคุณธรรมต่อต้านการทุจริต" ด้วยมิติทางวัฒนธรรมและมิติด้านสังคม 4 ภูมิภาค รุ่นที่ 2

ความร่วมมือระหว่าง ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม
และ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)

ความเป็นมา

จากผลการสำรวจ “สถานการณ์คุณธรรมของสังคมไทย” เมื่อปี 2559 โดยศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ร่วมกับ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ “นิด้าโพล” พบว่า ปัญหาวิกฤตทางด้านคุณธรรมที่มีความรุนแรงในสังคมไทย มากที่สุดคือ ปัญหาความซื่อสัตย์ สุจริต การทุจริตคอร์รัปชัน และคุณธรรมที่เยาวชนไทยควรได้รับการปลูกฝัง พบว่า ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญด้านความมีระเบียบวินัย รองลงมาความซื่อสัตย์ สุจริต ซึ่งปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นสถานการณ์ปัญหาที่รุนแรงและมีผลกระทบต่อสังคมไทยอย่างมาก เพราะกระทบต่อความสงบสุข ความมั่นคง และสร้างความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่รุนแรง เป็นสาเหตุหลักของการสร้างให้เกิดความขัดแย้ง และการเสื่อมถอยของสังคม ทำให้ประเทศไทยมีภาพลักษณ์ที่ตกต่ำ และไม่น่าเชื่อถือในสายตาสังคมโลก โดยเฉพาะค่า CPI (Corruption Perception Index ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน) ของประเทศที่ตกต่ำอย่างน่าใจหาย

นโยบายรัฐบาล มุ่งสร้างคนดีและสังคมดีด้วยมิติทางวัฒนธรรมตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และให้ความสำคัญในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทุกรูปแบบ และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 – 2564) ที่มุ่งเน้นสร้างกลไกการป้องกันการทุจริตให้เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ การสร้างความตระหนักรู้ และสร้างภูมิคุ้มกันให้กับประชาชน ประกอบกับข้อมูลการสรุปสถานะของประเทศเพื่อกำหนดทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ด้านการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหาการทุจริตเชิงนโยบายและผลประโยชน์ทับซ้อน การทุจริตในรูปแบบใหม่ๆ มีความซับซ้อนมากขึ้น มาตรการ กฎหมาย และนโยบายยังไม่สามารถแก้ปัญหาเหล่านี้ได้ เกิดปัญหาตามมาคือเรื่องของความเหลื่อมล้ำในสังคม สอดคล้องตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2559–2564) ที่มีนโยบายส่งเสริมให้เกิดคนดีสังคมดี โดยเน้นคุณธรรมหลัก 4 ด้าน คือ พอเพียง วินัย สุจริต และจิตอาสา เพื่อพัฒนาคุณธรรมความดีที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย และให้มีชุมชนและองค์กรคุณธรรมเพิ่มขึ้น

ศูนย์คุณธรรม กรมการศาสนา และ ป.ป.ช. จึงร่วมกันพัฒนาโครงการอบรมหลักสูตร "วิทยากรส่งเสริมคุณธรรมต่อต้านการทุจริต" โดยมี ป.ป.ช. ได้สนับสนุนงบประมาณดำเนินโครงการ เพื่อยกระดับขีดความสามารถของผู้เข้าอบรมให้สามารถคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม ความเป็นพลเมือง ความอายต่อบาป และไม่ทนต่อการทุจริต รวมทั้งการประกาศเจตจำนงสังคมใสสะอาดร่วมต้านทุจริตในภาคประชาชนทุกจังหวัดทั่วประเทศ และให้ความพร้อมในการขยายผลเพื่อเพิ่มโอกาสให้กับชุมชนหรือองค์กรต่างๆ ที่สนใจ อยากพัฒนาตนเองเป็นองค์กรคุณธรรม ชุมชนคุณธรรม ที่ไม่ทนต่อการทุจริตคอร์รัปชันมากขึ้น สอดคล้องกับนโยบายที่สำคัญของรัฐบาลในการป้องกันปราบปรามทุจริตและประพฤติมิชอบในทุกกระดับ เพื่อสร้างคนดีสังคมดีในประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์

1. พัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานภาครัฐและประชาสังคมให้มีความเป็นผู้นำด้านการส่งเสริมคุณธรรมและต่อต้านการทุจริต และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้และขยายผลดำเนินกิจกรรมในองค์กร
2. จัดตั้งเครือข่ายวิทยากรส่งเสริมคุณธรรม และเป็นแหล่งบ่มเพาะวิทยากรกลาง ที่สามารถเผยแพร่ และสร้างสรรค์กิจกรรมรณรงค์และส่งเสริมคุณธรรมในองค์กรตนเอง เพื่อให้กระจายครอบคลุมไปทุกกลุ่มสาขาอาชีพ
3. จัดทำองค์ความรู้ เพื่อขยายผลต่อยอดเครือข่ายการป้องกันและปราบปรามทุจริต

กลุ่มเป้าหมาย

1. คณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัด
2. ธรรมมาภิบาลจังหวัด
3. สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.) จังหวัด
4. ผู้นำทางศาสนา, สภาวัฒนธรรม
5. บุคลากรภาครัฐ เอกชน และรัฐวิสาหกิจ
6. ภาคประชาสังคม (สภาพลเมือง, สภาองค์กรตำบล, สภาองค์กรชุมชน) และประชาชนทั่วไป

คุณสมบัติผู้เข้าฝึกอบรม

1. มีความสนใจและตั้งใจเรียนรู้ในเรื่องการส่งเสริมคุณธรรมและการต่อต้านทุจริต
2. เป็นแกนนำในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร และมีภาวะผู้นำ
3. มีความสามารถในการสื่อสาร ประสานงาน และประชาสัมพันธ์
4. มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี
5. เคยฝึกอบรมหรือเป็นวิทยากรเกี่ยวกับการส่งเสริมหรือเรื่องเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม หรือเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ระยะเวลา สถานที่จัด และแผนการดำเนินโครงการ (พฤษภาคม 2562 – สิงหาคม 2562)

- ประชาสัมพันธ์การรับสมัคร (เมษายน – มิถุนายน 2562)
- ภาคเหนือ ณ โรงแรมวังจันทร์ ริเวอร์วิว อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก (วันที่ 13 – 14 พฤษภาคม 2562)
- ภาคอีสาน ณ โรงแรมพิมานการ์เด็นท์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น (วันที่ 10 – 11 มิถุนายน 2562)
- ภาคกลาง ณ โรงแรมรอยัลเจม หรืออื่นๆ จังหวัดนครปฐม (วันที่ 22 – 23 กรกฎาคม 2562)
- ภาคใต้ ณ โรงแรม โรงแรมวังใต้ / โรงแรมร้อยเกาะ หรืออื่นๆ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (วันที่ 5 – 6 สิงหาคม 2562)
- ประเมินและสรุปผล (กันยายน 2562)

แนวทางการฝึกอบรม

การฝึกอบรมหลักสูตร “วิทยากรส่งเสริมคุณธรรม” เป็นหลักสูตรแบบค้างคืน จำนวน 12 ชั่วโมง โดยรูปแบบการอบรมเชิงกิจกรรม (Activity-based Training) ซึ่งมุ่งเน้นผู้เข้าร่วมอบรมเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่มีองค์ความรู้ซึ่งเกิดจากวิทยากร ผู้เข้าอบรม และผู้ที่มีประสบการณ์ตรง อันจะส่งผลให้การเรียนรู้มีความสมบูรณ์ครบมิติของบริบทที่เหมาะสมกับสังคม ซึ่งประกอบด้วยโครงการคุณธรรม องค์กรคุณธรรม ชุมชนคุณธรรม และการพัฒนาเชิงพื้นที่ ทั้งนี้ มีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำมาสรุปเป็นบทเรียน ซึ่งคาดหวังให้เกิดความเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ความเข้าใจ ในบริบทของคุณธรรม 4 ด้าน คือ พอเพียง วินัย สุจริต และจิตอาสา กิจกรรมในการฝึกอบรมประกอบด้วย การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเรียนรู้จากกรณีศึกษา ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เข้าอบรมได้รับความรู้ พร้อมนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมในการดำเนินงานต่อไป

ผลที่คาดว่าจะได้รับ (เชิงปริมาณ)

1. ผู้เข้าร่วมอบรมได้รับการพัฒนาศักยภาพในการส่งเสริมคุณธรรมและปลูกฝังคุณธรรม ภูมิภาคละ 100 คน รวม 4 ภูมิภาค = 400 คน
2. เกิดแผนปฏิบัติการลดปัญหาการทุจริต ส่งเสริมคุณธรรม และมีต้นแบบที่จะส่งต่อชุมชนอื่นๆ ร้อยละ 80 ของผู้แทนหน่วยงาน / องค์กร ที่มาเข้าร่วมโครงการ
3. มีชุดความรู้พร้อมสื่อเรียนรู้สำหรับการพัฒนาวิทยากร จำนวน 1 ชุดความรู้ (ชุดคู่มือการส่งเสริมคุณธรรม) และทำเนียบผู้ผ่านการอบรมวิทยากรส่งเสริมคุณธรรม 4 ภูมิภาค

ผลที่คาดว่าจะได้รับ (เชิงคุณภาพ)

1. ผู้เข้าร่วมอบรมสามารถคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม ความเป็นพลเมือง ความอายและไม่ทนต่อการทุจริต รวมทั้งการประกาศเจตจำนงสังคมใสสะอาดร่วมต้านทุจริตในภาคประชาชน
2. ผู้เข้าร่วมอบรมและองค์กรมีความรู้ด้านการส่งเสริมคุณธรรมและมีพฤติกรรมไม่อดทนต่อการทุจริตเพิ่มมากขึ้น
3. ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการส่งเสริมคุณธรรม สามารถเผยแพร่ และสร้างสรรค์กิจกรรมรณรงค์และส่งเสริมคุณธรรมในองค์กรตนเองและขยายผลองค์กรอื่นๆ
4. เกิดแหล่งเรียนรู้และเครือข่ายในการส่งเสริมคุณธรรมและการลดปัญหาการทุจริตและการประพฤติมิชอบ พร้อมทั้งมีต้นแบบความสำเร็จที่จะส่งต่อชุมชนอื่นๆ ในระยะต่อไป

บทบาทภารกิจขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

• สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.)

สนับสนุนงบประมาณดำเนินโครงการ ติดตามประเมินผล ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ

• ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

รับผิดชอบโครงการโดยประสานงานและดำเนินโครงการ ร่วมกับ ปปช. ให้เป็นไปตามเป้าหมายและแผนงานของโครงการฝึกอบรมวิทยากรส่งเสริมคุณธรรมและต่อต้านการทุจริต

• กรมการศาสนา

ร่วมมือกับศูนย์คุณธรรม ประสานงานกับหน่วยงาน องค์กร ที่จะเข้าร่วมโครงการฯ ติดตามสนับสนุนและให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะในการเป็นวิทยากรส่งเสริมคุณธรรมและต่อต้านการทุจริต

หน่วยการเรียนรู้

การฝึกอบรมหลักสูตร “วิทยาการส่งเสริมคุณธรรม” ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 13 หน่วย ซึ่งแต่ละหน่วยมีเนื้อหา และรายละเอียดดังต่อไปนี้

ที่	หน่วยการเรียนรู้	เนื้อหาหลัก
1.	กิจกรรม “ใจดวงเดียวกัน”	<ul style="list-style-type: none">○ การละลายพฤติกรรมเพื่อสร้างความคุ้นเคย○ การเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการอบรม○ เปิดพื้นที่ภายในพร้อมรับความเปลี่ยนแปลง○ วิถีคิดของวิทยากรมืออาชีพ
2.	ความสำคัญของการพัฒนา (เปิดการอบรม)	<ul style="list-style-type: none">○ ความหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างและกระบวนการพัฒนาวิทยากร○ ความสำคัญของการส่งเสริมคุณธรรมในสังคม○ ความจำเป็นของการสร้างวิทยากรมืออาชีพด้านการส่งเสริมคุณธรรม
3.	กิจกรรมวิเคราะห์พฤติกรรมพลังบวกด้วยหนังสือและละครสั้น	<ul style="list-style-type: none">○ วิเคราะห์พฤติกรรมคนผ่านเนื้อหาคลิปวิดีโอหนังสือสั้น เพื่อสะท้อนการเสริมสร้างคุณธรรม○ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการดำเนินชีวิต การอยู่ร่วมกันในครอบครัวและสังคม○ ข้อคิด และ แนวทางการแก้ไขปัญหา○ ต้นทุนชีวิต
4.	การบรรยาย “แก้ทุจริต คิดฐานสอง” และมาตรการป้องกันการทุจริตยุคใหม่	<ul style="list-style-type: none">○ วิเคราะห์การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม○ ความสัมพันธ์ระหว่าง การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม จริยธรรม และ การทุจริต○ การคิดระบบฐานสองและฐานสิบ
5.	กิจกรรม “สมดุลง่ายใจ”	<ul style="list-style-type: none">○ การออกกำลังกายให้เหมาะสมกับบริบทในการดำเนินชีวิต○ ฝึกสติ สมาธิ กำหนดรู้ลมหายใจ
6.	เครื่องมือการส่งเสริมคุณธรรม ที่เหมาะสมกับบริบทของสังคม	<ul style="list-style-type: none">○ กระบวนการพัฒนาคุณธรรมตามมิติทางสังคม○ โครงการคุณธรรม○ องค์กรคุณธรรม○ ชุมชนคุณธรรม○ การพัฒนาเชิงพื้นที่

ที่	หน่วยการเรียนรู้	เนื้อหาหลัก
7.	กิจกรรมสานสัมพันธ์เครือข่าย “ความสุข” (พูดคุย แลกเปลี่ยน กิจกรรมสร้าง ความสัมพันธ์)	<ul style="list-style-type: none"> ○ เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีงานของผู้ร่วม เรียนรู้ เพื่อให้เกิดการต่อยอดในการทำงาน ○ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการทำงาน ที่เกิดจากปัญหาปฏิบัติ ○ การแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ○ ตัวอย่างการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม
8.	Check in เตรียมความพร้อมเข้าสู่กระบวนการ เรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> ○ เตรียมความพร้อมผู้เข้าอบรม เข้าสู่การเรียนรู้ ○ ทบทวนตนเอง สร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วม ○ ปรับสมดุลก่อนการเรียนรู้ ทั้งกายและใจ
9.	การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (ทบทวนองค์ความรู้ พร้อมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มย่อย)	<ul style="list-style-type: none"> ○ ใช้กระบวนการกลุ่มในการทบทวนและ แลกเปลี่ยนเรียนรู้คุณธรรมตามบริบทสังคม ○ เพิ่มวิสัยทัศน์และเข้าใจการดำเนินงานส่งเสริม คุณธรรมให้มีประสิทธิภาพ ○ เชื่อมโยงมิติคุณธรรมตามบริบทของสังคม
10.	การดำเนินงานอย่างมีกลยุทธ์ (รู้อดีต เข้าใจ ปัจจุบัน วางแผนอนาคต)	<ul style="list-style-type: none"> ○ ออกแบบ วางแผนการดำเนินงานที่สามารถ นำกลับไปปฏิบัติในองค์กร / ในพื้นที่ทำงาน ○ กำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน ได้อย่างชัดเจน ○ ตั้งเป้าหมายที่สอดคล้องกับบริบทสังคม
11.	การนำเสนอแผนการดำเนินงานส่งเสริม คุณธรรม	<ul style="list-style-type: none"> ○ นำเสนอแผนการดำเนินงานในการขับเคลื่อน โครงการคุณธรรม องค์กรคุณธรรม ชุมชน คุณธรรม และการพัฒนาเชิงพื้นที่ ○ รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จากกรมศาสนา ปปช. และศูนย์คุณธรรม
12.	After Action Review	<ul style="list-style-type: none"> ○ สะท้อนการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ ทั้งกระบวนการฝึกอบรม ○ ผู้เรียนนำไปพัฒนาต่อยอดในการทำงาน ○ ผู้จัดนำไปพัฒนากระบวนการให้ดียิ่งขึ้น
13.	กิจกรรม “เติมพลังใจ สร้างเครือข่ายการ พัฒนา”	<ul style="list-style-type: none"> ○ มอบของที่ระลึก มอบคู่มือ มอบใบประกาศ ○ สร้างทำเนียบวิทยากร ○ ถ่ายภาพร่วมกัน

กำหนดการ

โครงการฝึกอบรมหลักสูตร "วิทยาการส่งเสริมคุณธรรมต่อต้านทุจริต" ด้วยมิติทางวัฒนธรรมและมิติด้านสังคม

กำหนดการฝึกอบรม หลักสูตร “ วิทยาการส่งเสริมคุณธรรม ” รวมระยะเวลา 2 วัน 1 คืน มีรายละเอียด
ในการดำเนินงานดังต่อไปนี้

วันที่ 1

08.00 – 08.30 น.	ลงทะเบียน
08.30 – 08.45 น.	แนะนำหลักสูตรฯ
08.45 – 09.15 น.	กิจกรรม “ใจดวงเดียวกัน”
09.15 – 10.45 น.	กล่าวต้อนรับ / เปิดการฝึกอบรม และ กิจกรรมเรียนรู้ “วิเคราะห์พฤติกรรมพลังบวก ด้วยหนังและละครสั้น”
10.45 – 11.45 น.	อบรม “แก้ทุจริต คิดฐานสอง และมาตรการป้องกันการทุจริตยุคใหม่”
11.45 – 12.00 น.	สร้างความเข้าใจสถานีเรียนรู้และเครื่องมือส่งเสริมคุณธรรม
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 13.30 น.	กิจกรรม “สมดุลกายใจ ออกกำลังกายอย่างมีสติ”
13.30 – 17.00 น.	สถานีเรียนรู้เครื่องมือการส่งเสริมคุณธรรม 4 ฐาน 1) ชุมชนคุณธรรม 2) โครงการคุณธรรม 3) องค์กรคุณธรรม 4) การพัฒนาคุณธรรมเชิงพื้นที่
17.00 – 18.00 น.	พักผ่อนตามอัธยาศัย
18.00 – 19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น
19.00 – 20.30 น.	กิจกรรมสานสัมพันธ์เครือข่าย “ความสุข”
20.30 น.	เข้าที่พัก

วันที่ 2

08.30 – 09.00 น.	Check in เตรียมพร้อมสู่การเรียนรู้ / ทบทวนองค์ความรู้กระบวนการสร้างเสริมคุณธรรม
09.00 – 09.15 น.	บรรยาย “การขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม”
09.15 – 10.45 น.	แบ่งกลุ่มเรียนรู้ “ภาพฝันของชุมชน สถานศึกษา องค์กร และการพัฒนาคุณธรรมเชิงพื้นที่”
10.45 – 12.00 น.	การดำเนินงานอย่างมีกลยุทธ์ “วางแผนการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม” (ของตนเอง) และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน พร้อมกับเตรียมตัวแทนนำเสนอของกลุ่ม
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 15.00 น.	นำเสนอภาพฝัน “ชุมชน สถานศึกษา องค์กร และการพัฒนาคุณธรรมเชิงพื้นที่” ของแต่ละกลุ่ม และนำเสนอแผนการดำเนินงาน พร้อมรับฟังข้อเสนอแนะและเติมเต็ม ประสบการณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ
15.00 – 15.30 น.	แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสะท้อนการเรียนรู้
15.30 – 16.00 น.	ชมประมวลภาพ มอบใบประกาศนียบัตร ถ่ายภาพร่วมกัน และปิดการอบรม